

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3214/2016. (X. 26.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 397/C. § (2) bekezdésében a „130. § (1) bekezdés g) pontjának,” szövegrész alaptörvény-ellenességének megállapítására és alkalmazásának kizárására irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése alapján alkotmányjogi panaszt terjesztett elő, melyben kérte, hogy az Alkotmánybíróság semmisítse meg a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény módosításáról szóló 2013. évi LXIX. törvény (a továbbiakban: Módtv.) „2. §-ában írt módosító rendelkezés azon kitételét, hogy azt a törvény hatálybalépésekor folyamatban levő ügyben is alkalmazni kell”.
- [2] Előadta, hogy őt mint az 1.Pf. tanács elnökét a Zala Megyei Bíróság elnöke 2001. július 12-én kelt, 2001. El.VI.B.23/8. számú határozatával figyelmeztetésben részesítette. Mivel véleménye szerint a határozat hamis állításokat tartalmazott, keresetet terjesztett elő a Zala Megyei Bíróság munkáltató ellen, majd kiterjesztette keresetét az elnök személyére is. A munkáltatóval szembeni keresetét a bíróságok jogerősen elutasították. 2015-ben módosított keresetében jogkövetkezményként az elnökkel mint alperessel szemben az indítványozó annak megállapítását kérte, hogy az alperes a becsületét és jó hírnevét megsértette. Az első fokon eljáró Kaposvári Törvényszék 19.P.20.342/2015/16. számú ítéletével a keresetet elutasította. Az indítványozó fellebbezése alapján eljáró Pécsi Ítéltábla Pf.III.20.117/2015/4. számú végzésével a pert megszüntette és az elsőfokú ítéletet hatályon kívül helyezte. A bíróság végzése indokolásában hivatkozott a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 130. § (1) bekezdés g) pontjába a Módtv. 2. §-a által beiktatott rendelkezésre, mely szerint a bíróság a keresetlevelet idézés kibocsátása nélkül elutasítja, ha megállapítható, hogy – ha jogszabály másként nem rendelkezik – a munkáltató helytállási kötelezettsége körébe tartozó személyhez fűződő jogot sértő tevékenység és egyéb károkozás miatt a pert a munkavállaló ellen indították. Utalt arra a másodfokú bíróság, hogy az indítványozó állítása szerint az alperes kifejezetten a munkaviszonyán (bírói szolgálati viszonyán) alapuló munkáltatói intézkedésével okozta a jogsérelmét.
- [3] Az indítványozó hiánypótlási felhívást követően kiegészített alkotmányjogi panaszában azért kérte, hogy az Alkotmánybíróság semmisítse meg a Módtv. 2. §-ában írt rendelkezés támadott kitételét, mert az ellentétes a B) cikk (1) bekezdéséből fakadó visszaható hatályú jogalkotás tilalmával. Azzal érvelt, hogy ezzel az új Polgári Törvénykönyv (2013. évi V. törvény; a továbbiakban: Ptk.) hatálybalépését megelőzően kialakult bírói gyakorlatnak megfelelő kereseti kérelmek elenyésztek. Álláspontja alátámasztásaként utalt a Legfelsőbb Bíróság Pfv.VI.22.316/1998/3. számú ítéletének rendelkező részére, valamint a Győri Ítéltábla egy végzésében kifejtett és egy felülvizsgálati ítélet (Pfv.IV.20.268/2010/8. számú) indokolásában hivatkozott jogi álláspontra.
- [4] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 50. § (1) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján tanácsban járt el az ügyben. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése értelmében az Alkotmánybíróság az ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban eljárva dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról. A (2) bekezdés pedig úgy rendelkezik, hogy a tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 26–27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket.
- [5] A vizsgálat alapján az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy az alkotmányjogi panasz az alábbi ok miatt nem fogadható be.
- [6] Az indítványozó a vizsgálat tárgyaként a Módtv. 2. §-át jelölte meg, és annak azon „kitételét” kérte megsemmisíteni a B) cikk (1) bekezdésének a sérelme miatt, ami szerint a Pp. 130. § (1) bekezdés új g) pontját a Módtv.

hatálybalépésekor folyamatban lévő ügyekben is alkalmazni kell. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó tartalma szerint Módtv. 9. §-ával beiktatott szabályt támadta, melynek értelmében a Pp.-nek a Módtv.-nyel megállapított 130. § (1) bekezdés g) pontjának rendelkezéseit a Módtv. hatálybalépésekor folyamatban lévő eljárásokban is alkalmazni kell. Ez a szabály eredetileg a Pp. 397/D. § (2) bekezdésébe került. Később az egyes törvényeknek az új Polgári Törvénykönyv hatálybalépésével összefüggő módosításáról szóló 2013. évi CCLII. törvény 85. § (35) bekezdés b) pontja a rendelkezés számozását módosította, így az 2014. március 15-étől kezdődően már a Pp. 397/C. § (2) bekezdésében található. Az Alkotmánybíróság ezért úgy tekintette, hogy az alkotmányjogi panasz a Pp. 397/C. § (2) bekezdésében a „130. § (1) bekezdés g) pontjának,” szövegrész ellen irányul.

- [7] Az Alkotmánybíróság észlelte, hogy a támadott rendelkezést [mint a Pp. 2013. június 1. napjától 2014. március 14. napjáig hatályos 397/D. § (2) bekezdésébe foglalt előírást] a 3238/2015. (XII. 8.) AB határozatában (a továbbiakban: Abh.) már vizsgálta – többek között – a visszaható hatályú jogalkotás tilalmával, vagyis az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével összefüggésben. Ebben megállapította: „»Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint a jogállamiság egyik legfontosabb alkotóeleme a jogbiztonság, amely – egyebek között – megköveteli, hogy a jogalanyoknak meglegyen a tényleges lehetőségük arra, hogy magatartásukat a jog előírásaihoz tudják igazítani, ennek érdekében a jogszabályok a kihirdetésüket megelőző időre nézve ne állapítsanak meg kötelezettséget, illetőleg valamely magatartást visszamenőleges hatállyal ne minősítsenek jogellenesnek. [Előszőr: 34/1991. (VI. 15.) AB határozat, ABH 1991, 170, 172.]« {34/2014. (XI. 14.) AB határozat, Indokolás [71]}
- [8] Eljárási szabályoknál a visszaható hatályú jogalkotás tilalmát főszabály szerint nem sérti az, ha az új előírást már folyamatban lévő eljárásokban is alkalmazni kell. A visszamenőleges hatály tilalma szempontjából az elvégzett eljárási cselekmény időpontja a meghatározó. Ezt juttatja kifejezésre a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Jat.) is, melyre az Alkotmánybíróság a 3151/2013. (VII. 24.) AB határozatában is hivatkozott. Eszerint: „[a] Jat. e körben kimondja, hogy jogszabály a hatálybalépését megelőző időre nem állapíthat meg kötelezettséget, kötelezettséget nem tehet terhesebbé, valamint nem vonhat el vagy korlátozhat jogot, és nem nyilváníthat valamely magatartást jogellenessé. [...] Ugyanakkor a Jat. 15. § (1) bekezdés b) pontja szerint a jogszabályi rendelkezést – ha jogszabály eltérően nem rendelkezik – a hatálybalépését követően megkezdett eljárási cselekményekre kell alkalmazni. Ebből következően a Jat. – jogszabály eltérő rendelkezése alapján – lehetővé teszi eljárási cselekmények esetén a módosítás szerinti rendelkezések folyamatban lévő ügyekre történő alkalmazásának kimondását.” (Indokolás [17])
- [9] Az indítványozó azért állította a visszaható hatályú jogalkotás tilalmának a sérelmét, mert a támadott előírás megfosztotta attól, hogy a személyiségi jogai védelme érdekében, a jogszabály elfogadása előtti jogsértésből eredő, a jogszabály elfogadásakor már folyamatban volt ügyében a jogsértővel szemben felléphessen.
- [10] Az Alkotmánybíróság megítélése szerint azon az anyagi jogi kérdésen, hogy mi tartozik munkáltatói helytállási kötelezettség körébe, a Pp. szabályai nem változtattak. A támadott Pp. szabály alkalmazásánál ugyanúgy anyagi jogszabályok alkalmazásával hozható döntés a keresetlevél idézés kibocsátása nélküli elutasításáról, mint korábban a kereset elutasításáról. A korábban keletkezett anyagi jogviszonyba a törvényhozó a Pp. módosításával tehát nem avatkozott be, a visszaható hatályú jogalkotás tilalma pedig a Pp. támadott szabályával összefüggésben a jogsértés időpontjához képest nem vizsgálható. Ez az időpont az anyagi jogi rendelkezés tekintetében lehetne csak jelentős.
- [11] A fent idézett szempontokat figyelembe véve eljárási szabály visszaható hatálya szempontjából nem az egész eljárás, hanem az adott eljárási cselekmény kezdete a mérvadó, vagyis ehhez képest vizsgálendő a visszaható hatály tilalma. A per megszüntetése mint eljárási cselekmény tekintetében pedig visszaható hatályú jogalkotás nem állapítható meg.” (Indokolás [37]–[41])
- [12] Az Abtv. 31. § (1) bekezdése úgy rendelkezik: „Ha alkotmányjogi panasz vagy bírói kezdeményezés alapján az alkalmazott jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés Alaptörvénnyel való összhangjáról az Alkotmánybíróság már döntött, ugyanazon jogszabályra, illetve jogszabályi rendelkezésre és ugyanazon Alaptörvényben biztosított jogra, valamint azonos alkotmányjogi összefüggésre hivatkozással – ha a körülmények alapvetően nem változtak meg – nincs helye az alaptörvény-ellenesség megállapítására irányuló alkotmányjogi panaszoknak, valamint bírói kezdeményezés alaptörvény-ellenesség megállapítására irányuló vizsgálatának.”
- [13] Mivel az Abh.-ban foglaltakhoz képest a körülmények alapvetően nem változtak meg, az Alkotmánybíróságnak nem állt módjában a jogszabályi rendelkezés vizsgálatára irányuló újabb eljárás lefolytatása a visszaható hatályú jogalkotás tilalmával [Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével] összefüggésben. Emiatt az Alkotmánybíróság

az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 56. § (3) bekezdése és az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *b*) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2016. október 18.

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
tanácsvezető,
előadó alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/232/2016.

• • •